

Riigikogu riigikaitsekomisjoni istungi protokoll nr 151

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 13. mai 2013

Algus 11.00, lõpp 12.46

Juhataja: Mati Raidma

Protokollija: Irene Kiil (konsultant)

Võtsid osa: Tõnu Juul, Marianne Mikko, Aivar Riisalu, Aivar Engel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Elin Pärnamäe (nõunik)

Puudusid: Mart Laar, Lauri Laasi, Tarmo Leinatamm, Ülo Tulik

Kutsutud: Kaitseministeeriumi ametnikud Toe Nõmm ja Peep Reisser, Eesti Sõjamuuseumi direktor Kristjan Luts ja strateegianõunik Madis Mikko, Eesti Sõjaajaloo Pärandi esindaja Ain Tähiste (2. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Eesti sõjamuuseumitest ja kogudest
3. Eesti Vabariigi ning NATO Euroopa vägede kõrgema peakorteri ja NATO arenduse kõrgema ülemjuhataja peakorteri vahelise Pariisi protokolliga lisakokkuleppe ratifitseerimisega seonduvalt seaduste muutmise seaduse eelnõu (385 SE III)
4. Muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Arutati komisjoni 14. töönädala päevakorraprojekti.

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala töökava (konsensus).

2. Eesti sõjamuuseumitest ja kogudest

Eesti Sõjamuuseumi direktor Kristjan Luts ja strateegianõunik Madis Mikko andsid ülevaate Eesti sõjamuuseumidest ja kogudest, sh muuseumide, kogude ning projektide rahastamisest. Eesti Sõjamuuseumi direktori Kristjan Lutsu sõnul on Eesti Sõjamuuseum aga ainus sõjamuuseum, kõiki teisi võiks nimetada kogudeks või muuseumilaadseteks asutusteks. Eesti Sõjamuuseum on Kaitseministeeriumi hallatav asutus ning tal ei ole filiaale.

Eestis tegelevad sõjaajalooga Eesti Sõjamuuseum, Kaitseliidu Muuseum, Eesti Vabadusvõitluse Muuseum, KVÜÕA Muuseum, Vaivara Sinimägede Muuseum, Eesti Lennundusmuuseum, Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspositsioon, Viljandi Muuseum, Saaremaa Sõjavara Muuseum, Sõrve Militaarmuuseum ja Hiiumaa Militaarmuuseum. Selleks, et koordineerida Eesti sõjaajaloo uurimise, jäädvustamise ja eksponeerimisega tegelevaid muuseume ja kogusid, on loodud MTÜ Eesti Sõjaajaloo Pärand (*ESAP*). Madis Mikko sõnul on suurim probleem finantseerimine.

Komisjoni esimehe Mati Raidma sõnul on nimetatud muuseumide töö tänuväärne ja eeldab suurt pühendumist ning on seisukohal, et Eesti sõjaajaloo uurimise, jäädvustamise ja eksponeerimisega tegelevaid muuseume ja kogusid võiks Kaitseministeeriumi eeskujul rahaliselt toetada ka kohalik omavalitsus ning teised võimalikud partnerid.

Komisjoni aseesimehe Aivar Riisalu sõnul peab iga iseseisev riik propageerima oma sõjaajalugu ning see ei saa olla kitsalt ühe ministeeriumi vastutusala.

Komisjon tundis huvi, kas kaitseministril on lähitulevikus kavas kehtestada määrusega sõjalise kauba demilitariseerimise kord. Teema tõstatus riigikaitsekomisjoni kohtumisel strateegilise kauba komisjoni esindajatega k.a 15. aprillil. Määruse puudumise tõttu ei ole võimalik strateegiliseks kaubaks loetavat vana relvastuseta soomukit või tanki nt erakogusse soetada. Kaitseministeeriumi esindaja sõnul ei saa museoloogiliste relvade puhul lähtuda relvaseadusest. Vastav kord on koostamisel, kuid juhtivministeerium peaks olema Siseministeerium.

Otsustati:

2.1 Võtta teadmiseks (konsensus).

3. Eesti Vabariigi ning NATO Euroopa vägede kõrgema peakorteri ja NATO arenduse kõrgema ülemjuhataja peakorteri vahelise Pariisi protokollil lisakokkuleppe ratifitseerimisega seonduvalt seaduste muutmise seaduse eelnõu (385 SE III)

Arutati eelnõu III lugemise teksti. Eelnõu on lülitatud Riigikogu 15.05.13 istungi päevakorda.

Otsustati:

3.1 Kiita heaks eelnõu III lugemise tekst (konsensus).

4. Muud küsimused

Arutati komisjoni väljasõiduistungeid. 21.mail toimub väljasõiduistung suurõppusele Kevadtorm 2013 ning 11. juunil Kirde Kaitseringkonda tutvumaks Tapal asuva Suurtükiväe-, Õhutõrje- ja Pioneeripataljoni ning Staabi ja tagalakeskusega.

Otsustati:

4.1 Võtta teadmiseks (konsensus).

Mati Raidma
Juhataja

Irene Kiil
Protokollija